

กาลในกิริยาภิตกั

กาลของกิริยาภิตกั แบ่งเป็น ๒ คือ ปัจจุบันกาล และ อดีตกาล

๑. ปัจจุบันกาล แบ่งเป็น ๒ อย่าง

- ปัจจุบันแท้ แปลว่าอยู่ เช่น
 อหิ ฌมมึ สุนนุโต ปิตี ลภามิ.
 อ.เรา ฟังอยู่ ซึ่งธรรม ได้อยู่ ซึ่งปิติ.
- ปัจจุบันใกล้เคียงอนาคต แปลว่า เมื่อ.... เช่น
 สตถา ฌมมึ เทเสหุโต อาห.
 อ.พระศาสดา เมื่อทรงแสดง ซึ่งธรรม ตรัสแล้ว

๒. อดีตกาล แบ่งเป็น ๒ อย่าง คือ

- อดีตกาลล่วงแล้ว แปลว่าแล้ว เช่น
 ตโย มาสา อติกุกนุตา.
 อ.เดือน ท. ๓ ก้าวล่วงแล้ว.
- อดีตกาลล่วงแล้วเสร็จแล้ว แปลว่า ครั้น... แล้ว เช่น
 สตถา อตีตํ อหาริ, อหาริตฺวา จ ปน ฌมมึ เทเสสิ.
 อ.พระศาสดา ทรงนำมาแล้ว ซึ่งอดีต ก็แล ครั้นทรงนำมาแล้ว ทรงแสดงแล้ว ซึ่งธรรม.

โครงการพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

กาลในกิริยาภิตกัมีปัจจัยเป็นเครื่องหมาย

ปัจจุบันใช้ปัจจัย ๒ ตัว คือ อนุต, มาน เป็นเครื่องหมาย

- ภิกขุ ความ ปราศนโต ปราศ+อนุต อ.ภิกษุ เข้าไปอยู่ สู่บ้าน
- สตถา ฌมม เทเสนโต... อ.พระศาสดา เมื่อทรงแสดง ซึ่งธรรม
- ปุริโส กมม กุรุมาน อ.บุรุษ กระทำอยู่ ซึ่งการงาน
- อิติถิ กมม กุรุมานาอ.หญิง กระทำอยู่ ซึ่งการงาน

อดีตกาลใช้ปัจจัย ๖ ตัว คือ ตวนตุ, ตาวี, ต, ตุน, ตวา, ตวาน เป็นเครื่องหมาย

- ภิกขุ ฌมม สุตวา (สุ+ตวนตุ)อ.ภิกษุ ฟังแล้ว ซึ่งธรรม
- ภิกขุ อาหาริ กุตุตาวี (กุช+ตาวี)...อ.ภิกษุ ฉันทแล้ว ซึ่งอาหาร
- ภิกขุ วิหาริ คโต (ค+ต)... อ.ภิกษุ ไปแล้ว สู่วิหาร
- ภิกขุ วิหาริ คนตุน (ค+ตุน)... อ.ภิกษุ ไปแล้ว สู่วิหาร
- ภิกขุ วิหาริ คนตวา (ค+ตวา).. อ.ภิกษุ ไปแล้ว สู่วิหาร
- ภิกขุ วิหาริ คนตวาน (ค+ตวาน) ... อ.ภิกษุ ไปแล้ว สู่วิหาร

บอกความจำเป็นใช้ปัจจัย ๒ คือ อนีย, ตพพ เป็นเครื่องหมาย

- เตน กมม กรณีย (กร+อนีย)... อ.กรรม อันเขา ฟังกระทำ
- เตน กมม กาดพพิ (กร+ตพพ)... อ.กรรม อันเขา ฟังกระทำ

แบบฝึกหัดท้ายบท

๑. กาลในกิริยาภิตกัโดยย่อมีเท่าไร โดยพิสดารมีเท่าไร อะไรบ้าง?
๒. ปัจจุบันกาลแบ่งเป็นเท่าไร อะไรบ้าง?
๓. อดีตกาลแบ่งเป็นเท่าไร อะไรบ้าง?
๔. อดีตกาลล่วงแล้วแปลว่าอะไร?
๕. อดีตกาลล่วงแล้วเสร็จแล้วแปลว่าอะไร?